

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Statsbygg

For 2020

OFFENTLIG SEKTOR

”Å stille etiske- og sosiale krav i offentlige anskaffelser er nødvendig for å fremme anstendige arbeids- og miljøforhold. Det vil også styrke prinsippet om likebehandling, som er en forutsetning for velfungerende og effektive markeder.”

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger stor innkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltningen av fellesskapets ressurser bør offentlige virksomheter gå foran og etterspørre varer som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden.

Medlemmer i Etisk handel Norge har forpliktet seg til å bruke sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig handel og rettferdig konkurranse mellom leverandører, der samfunnsansvar er en viktig komponent på linje med pris, kvalitet, leveringssikkerhet, osv. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at useriøse leverandører ikke tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene får sine grunnleggende rettigheter oppfylt og at produksjonen ikke er til skade for miljøet.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel. Rapporten er offentlig tilgjengelig. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet.

Rapporteringsmalen for medlemmer i offentlig sektor ble revidert 2013, blant annet for å gi et bedre og klarere bilde av medlemmenes arbeid med etisk handel i leverandørkjeden. Andre forhold som miljøvennlige innkjøp, sosial dumping og anskaffelse av rettferdig handel-merkede varer er også viktig, men ikke en del av denne rapporten.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: **Harald Vaagaasar Nikolaisen**

Som byggherre har Statsbygg et ansvar for å begrense risikoen for brudd på arbeidstaker- og menneskerettigheter, og slik sikre en bærekraftig og etisk produksjon. Forretningspraksis som bidrar til å ivareta en trygg produksjon og trygge arbeidsplasser som er lønnsomme for mennesker, samfunn og miljø er en viktig prioritering for Statsbygg. Gjennom Etisk handel Norge jobber vi nå med å etablere et samarbeid med flere aktører i byggebransjen for å skape mer åpenhet og bevisstgjøring rundt leverandørkjedene. Som byggherre har vi tatt et aktivt valg for å engasjere og bidra til at vi sammen skal nå FNs bærekraftsmål.

Om virksomheten:

Navn:

Statsbygg

Antall ansatte:

850

Samlet innkjøp av varer og tjenester, inkl. investeringer, i rapporteringsåret (NOK):

8 187 901 198

Anskaffelser og leverandører som omfattes av årsrapporten:

Antall anskaffelser som omfattes av rapporten:

61

Hvilke varer som omfattes:

Tjenester innen elektroarbeid, rør- og sanitærinstallasjonsarbeid, maler- og beleggarbeid, bygningsmessig arbeid og låsemedtjenester

Antall leverandører:

44

Totalverdi (cirka) på anskaffelsene som omfattes av rapporten (NOK):

1 486 000 000

Kontaktinformasjon for rapporten:

Navn: Grethe Tenden

Stilling: SHA-rådgiver

Epost: gretheeugenie.tenden@statsbygg.no

Telefon: +47 95491435

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2015

“Statsbygg ønsker å samarbeide med resten av byggenæringen for å i større grad kunne påvirke og fremme bærekraftsmål 8 om anstendig arbeid i leverandørkjedene”

Foto: Flickr, ILO Better Work Programme

Prioriterte mål / aktiviteter i rapporteringsåret

Mål / aktiviteter for rapporteringsåret	Status / fremdrift
Gjennomføre oppfølging ved egenrapportering i rammeavtaler for møbler, og vurdere videre oppfølging basert på resultat	Denne aktiviteten ble ikke gjennomført i 2020
Statsbygg deltar i samarbeidsprosjektet i regi av Etisk handel Norge (Samarbeid og koordinering om å fremme respekt for gunnleggende menneskerettigheter i offentlige risikoanskaffelser) som medlem i Tekstilkategori og kategorileder i Bygg- og anleggskategorien. Gjennom samarbeidet vil utvalgte leverandører og leverandørkjeder kartlegges og følges opp.	Kategoriteamet bygg og anlegg har valgt ut leverandører innen VVS, elektro og naturstein. Dialog og kartlegging er startet.
Oppfølging av naturstein på et av våre større prosjekter	Dialog med entreprenør er startet og entreprenør jobber med å få på plass policyer og rutiner
Oppfølging av krav til etisk handel i et utvalg rammeavtaler med leverandører innen rør og elektro	Sendt ut spørreundersøkelse for å kartlegge

Prioriterte mål / aktiviteter for kommende rapporteringsår

Mål / aktiviteter
Følge opp kontraktskrav til etisk handel innenfor de største rammeavtaleleverandørene innenfor rør og elektro med tanke på gjennomgang av systemer, policyer og rutiner.
Følge opp etisk handel i minimum 4 av de større prosjektene til Statsbygg
Fortsette oppfølgingen av naturstein på RKV

1. FORANKRING

Forankring, organisering og kompetanse

1. FORANKRING, ORGANISERING OG KOMPETANSE

1.1 Hvordan arbeid med etisk handel er forankret og organisert i virksomheten

Om arbeidet med etisk handel er forankret i strategiske prosesser / dokumenter.

Statsbyggs seriositetsarbeid er forankret i ledelsen. Det inkluderer alle sentrale dokumenter og policyer som brukes i virksomheten. Etisk handel er integrert i seriositetsarbeidet på lik linje med lønns- og arbeidsvilkår og arbeidslivskriminalitet. Av Statsbyggs anskaffelsespolicy, vedtatt i 2015, framgår det at varer og tjenester som anskaffes skal være produsert på en etisk og sosialt forsvarlig måte. Statsbyggs prosedyre for oppfølging av etiske krav i anskaffelser angir når etiske krav skal stilles og hvordan de skal følges opp.

Om det er utarbeidet en konkret plan eller tilsvarende for mål / aktiviteter som gjelder rapporteringsåret.

Det er utarbeidet en plan for gjeldende år i kategoriteamene med frister og mål. Øvrige aktiviteter utføres fortløpende

Om det rapporteres på fremdriften i arbeidet med etisk handel til administrativ / politisk ledelse i virksomheten.

Arbeidet med etisk handel rapporteres årlig til administrerende direktør. Gjennom virksomhetsstyringen rapporteres utførte tiltak gjennom året til Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Toppledergruppen blir orientert ved behov om vesentlige funn og hendelser i arbeidet med etisk handel.

Om en person i virksomheten har ansvar for arbeidet med etisk handel.

I løpet av året 2020 ble fagansvaret for etisk handel besluttet lagt til BPSS hvor en person jobber spesifikt med etisk handel, og har ansvaret for å koordinere og følge opp aktivitetene som skal utføres i organisasjonen.

Om andre personer i virksomheten er involvert i arbeidet med etisk handel.

SHA-rådgivere, innkjøpere, prosjektledere og kontraktsforvaltere involveres i risikovurderinger og oppfølging av krav til etisk handel i de enkelte kontraktene.

1.2 Kompetanseutvikling og opplæring

Om deltakelse på kurs og/eller andre kompetansehevende tiltak i rapporteringsåret for å øke kunnskapen om etisk handel hos ansatte.

Både de som er ansvarlige for arbeide med etisk handel, og de som er involvert i risikovurderinger og oppfølging av etiske krav deltar på kurs og andre kompetansehevende tiltak når relevant. I året 2020 har fokuset vært på å fullføre aktsomhetsvurderingskurset.

Om virksomheten har identifisert behov for opplæring og/eller andre kompetansehevende tiltak knyttet til etisk handel.

Det vil alltid være behov for å øke kompetansen. Året 2020 har det vært fokus på å øke kompetansen rundt oppfølging av policyer og rutiner til entreprenørene.

2. IMPLEMENTERING

Implementering av etisk handel i anskaffelsesprosessen

Foto: Kirkens Nødhjelp

2. IMPLEMENTERING AV ETISK HANDEL I ANSKAFFELSESPROSESSEN

2.1 Risikokartlegging

Beskriv metode og/eller kilder for risikokartlegging virksomheten bruker, før eller etter inngåelse av kontrakt, for å identifisere risiko for mulige brudd på arbeidstakerrettigheter og miljøforhold i leverandørkjeden.

Statsbygg følger Etisk handel Norge sin anbefalte metodikk og verktøy for risikovurderinger, og støtter oss til bl.a. følgende kilder i vår risikovurdering: -Difis høyriskoliste, -US Department of Labour; List of Goods produced by Child Labour or Forced Labour, -International Trade Union Confederation - Annual Survey of Violations of Trade Union Rights og - US State Department: Country Reports on Human Rights Practices (section 7).

Statsbygg gjør risikovurderinger både i planleggingen av anskaffelser og i forbindelse med kontraktoppfølging.

2.2 Etske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

Oppgi i hvilke anskaffelser etiske- og sosiale krav er anvendt i rapporteringsåret, inklusive anskaffelser tidligere år dersom disse er gjenstand for oppfølging; type avtale; antall leverandører som leverer på avtalene; krav i hvilke faser i anskaffelsesprosessen. Virksomheter som legger etiske- og sosiale krav til grunn i alle anskaffelser lister opp minst fem anskaffelser der kravene anses som relevante.

I hvilke anskaffelser	Type avtale	Antall leverandører på avtalen	Anvendt etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen		
			Som kvalifikasjonskrav	Ved tildeling av kontrakt	Som kontraktvilkår
Rammeavtaler for håndverkertjenster innen rør og elektro.	Rammeavtale		Nei	Nei	Ja
Enterprise RKV, naturstein	Engangskjøp	1	Nei	Nei	Ja

Oppgi hvilken mal for etiske- og sosiale kontraktvilkår og mal for kvalifikasjonskrav som er brukt i anskaffelsene listet opp i tabellen (Etisk handel Norge, Difi, egen mal, annen mal.)

Statsbygg benytter seg av malen med de reviderte kontraktkravene som ble utarbeidet av DFØ og Etisk handel Norge i 2020. For kvalifikasjonskravene brukes en tilpasset mal utarbeidet av Etisk handel Norge

2.3 Oppfølging av etiske- og sosiale krav i kontraktsfasen

Hvilke enkeltprodukter/varer har vært gjenstand for kontraktsoppfølging i rapporteringsåret (kan også innbefatte enkeltprodukter/varer på avtaler inngått tidligere år)?

Fokus har vært på rør, elektro og naturstein.

Beskriv oppfølgingstiltak og -aktiviteter virksomheten har gjennomført overfor leverandører i rapporteringsåret for å påse etterlevelse av de etiske- og sosiale kravene i kontraktsfasen:

Det har blitt sendt ut en undersøkelse til de største rammeavtaleleverandører innen rør og elektro for å kartlegge policyer og rutiner. Som oppfølging har vi etterspurt policyer for å gå gjennom leverandørens rutiner. Grunnet COVID-19 har vi ikke hatt mulighet til å utføre stedlig kontroller.

Vi har startet oppfølging av naturstein på prosjektet RKV hvor vi har hatt gjennomgang av kravene til etisk handel og følger opp policyen til leverandøren.

Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsfølging knyttet til etiske- og sosiale krav i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

18 rammeavtaleleverandører innen VVS og elektro, 1 enkeltkjøp på naturstein

Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kontraktskravene hos aktører i leverandørkjeden?

Ja

Hvis ja : Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

Type avvik (barnearbeid, HMS, lønn, arbeidstid, etc)	Hvor i leverandørkjeden	Tiltak iverksatt for å rette avvik	Status
Manglende policyer og oppfølging av etisk handel	Statsbyggs kontraktspart	Vil følges opp i 2021	pågående

Beskriv erfaringer i arbeidet med anvendelse av etiske- og sosiale krav i anskaffelsesprosessen.

Statsbygg har hatt en positiv erfaring når det kommer til å følge opp leverandørene. Kunnskapsnivået i bransjen varierer, men leverandørene ønsker å lære mer om hvordan de kan følge opp sine leverandørkjeder bedre. Videre ønsker de å samarbeide om å øke kunnskapen om hvordan risikofylte leverandørkjeder skal avdekkes og følges opp.

3. PÅDRIVERROLLE

Pådriverrolle, dialog og kommunikasjon

Foto: Shutterstock

3. PÅDRIVERROLLE, DIALOG OG KOMMUNIKASJON

3.1 Øke oppslutning internt og eksternt

Har virksomheten gjennomført tiltak/aktiviteter internt og eksternt i rapporteringsåret for å øke bevisstheten, kunnskapen og oppslutningen om etisk handel.

Ja

Hvis ja, beskriv tiltak/aktiviteter

Type tiltak	Formål	Målgruppe
Gjennomgang av de reviderte kontraktskravene	Gjøre leverandørene oppmerksom på kravene som stilles	prosjektledere og kontraktsansvarlige.
Webinarer	Bevisstgjøring rundt bærekraftsmål 8 - anstendig arbeid	Internt og eksternt

3.2 Kommunikasjon

Hvordan virksomheten kommuniserer internt om sitt arbeid med etisk handel.

Vedtatte prosedyrer, retningslinjer og krav er publisert i Statsbyggs styringssystem. Nyhetsinformasjon på intranettet og tema på webinarer.

Hvordan virksomheten kommuniserer eksternt om sitt arbeid med etisk handel.

Virksomhetens årsrapport og gjennom årlig rapportering til Etisk handel Norge .

Kontakt:

Statsbygg

Grethe Tenden

gretheeugenie.tenden@statsbygg.no

+47 95491435